

Beslutningsgrunnlag for glansknopplav *Biatora aureolepra* Spribille & Tønsb.

Bakgrunnsinformasjon

Glansknopplav er en liten, gulgrønn skorpeformet lav som kun formerer seg vegetativ ved hjelp av spredning av små fragmenter kalt soredier. Den er lik en del andre gulgrønne skorpelav med vegetativ formering og skilles med sikkerhet fra disse kun ved hjelp av kjemisk analyse rettet mot detektering av forbindelsen 5-O-metylhiascinsyre. Arten er derfor vanskelig å identifisere i felt.

Vertsplanten er gran. Glansknopplav er funnet på bark og ved av eldre stammer og stubber i kystgranskog. Arten er knyttet til NiN-typene blåbærfuktskog (T23-6), småbregnefuktskog (T23-7) og storbregneskog (T4-17).

Status

Arten har status sterkt truet (EN) i Norsk rødliste for arter 2015 (2010: kritisk truet (CR)).

Arten forekommer i kommunene Flatanger, Namdalseid og Steinkjer i Trøndelag. Det er i det hele svært få biologer i Norge som ville funnet på å lete etter denne arten i felt. Per nå er det kun to, kanskje tre, personer i Norge som kjenner denne arten. Det er usikkert om andre enn disse har lett etter arten, og det er ukjent i hvor stort omfang (hvor mange lokaliteter) som er befart. Arten er trolig er utilfredsstillende kartlagt. Det kan tenkes at arten forekommer, eller har forekommet, over et langt større område med kystgranskog i Trøndelag og Helgeland.

Påvirkningsfaktorer

Artsdatabankens liste over påvirkningsfaktorer er benyttet. Følgende påvirkningsfaktorer er viktige for arten:

	Påvirkningsfaktor	Utdypende beskrivelse	Tidsrom	Omfang	Styrke
Påvirkningsfaktor 1	Skogsdrift, hogst og skjøtsel	Den mest åpenbare påvirkningsfaktor er fjerning av vertstrær gjennom hogst, enten det er tradisjonelt skogbruk eller vedhogst. Det har vært omfattende flatehogst i utbredelsesområdet for glansknopplav, og man antar derfor at mange lokaliteter har forsvunnet.	Ukjent	Ukjent	Ukjent
Påvirkningsfaktor 2	Utbygging/utvinning	Påvirkningsfaktoren er inkludert i Rødliste 2015, men ikke utdypet.	Ukjent	Ukjent	Ukjent

Mål og nullalternativ

Målet for arten er å gå ned én rødlistekategori på Norsk rødliste for arter i 2035, noe som tilsvarer sårbar (VU). For å nå målet må følgende delmål oppfylles:

Mål for arten	Populasjonsegenskap	Målsetting per 2035 (hva må til)	Nullalternativ per 2035
Delmål 1	Antall reproduserende individ	>2500	<400
Delmål 2	Forekomstareal (km ²)	>1000	<320
Delmål 3	Lokaliteter	>10	<4

Antall individer	400
Antall lokaliteter	4
% europeisk bestand	25-50%
% verdens bestand	1-5%

Kunnskapshull

Kunnskap mangler om artens økologi og utbredelse.

Prosjekter som vil dekke kunnskapshull hos arten:

Prosjekt	Navn	Kategori	Beskrivelse	Innhold
Prosjekt 1	Feltbefaring av potensielle hittil ukjente lokaliteter for arten i fylkene Trøndelag og Nordland, samt analyser i laboratorium	Artens utbredelse og status som art	Da artens få kjente forekomster er spredt over et betydelig areal med kystgranskog i Trøndelag innenfor to ulike oseaniske seksjoner (ca. 70 km avstand mellom nordvestligste og sørøstligste kjente lokalitet), samtidig som arten er blitt mangelfullt ettersøkt, virker det sannsynlig at det finnes uoppdagede bestander av arten. Feltundersøkelser vil kunne gi en ytterligere økning i antall lokaliteter og av populasjonsstørrelse. Se kunnskapsgrunnlaget for ytterligere informasjon.	Arbeidet må gjennomføres med kompetent personale som må dokumentere nøyaktig og rapportere i detalj om antall nye forekomster, økologi, antall individer m.m. Se kunnskapsgrunnlaget for ytterligere informasjon.

Tiltak

For å nå delmålene, vil følgende tiltak bidra i positiv retning. Tiltakene er beskrevet. Siden det ikke foreslås tiltakspakke på grunn av manglende måloppnåelse, er det ikke beregnet tiltakskostnader, men anslag tilsier at de trolig vil være lave til middels.

Tiltak	Navn	Beskrivelse	Påvirkningsfaktor	Varighet av tiltak	Nåverdi av tiltakskostnad
Tiltak 1	Sikring av lokaliteter	Ettersom skogsdrift er ansett som største trussel bør kjente lokaliteter for arten sikres mot skogsdrift og andre potensielle trusler.	Alle	Engangs	Trolig lave til middels kostnader*
Tiltak 2	Oppformering <i>in situ</i>	Ettersom arten produserer rikelig med diasporer, vil et aktuelt tiltak være å samle inn diasporer fra levedyktige individer, uten å påvirke individenes levedyktighet.	Alle		Trolig lave til middels kostnader*

Tiltaksanalyse – tiltakspakker

Det er ikke mulig å foreslå tiltakspakker (mer enn 50 % sannsynlighet for måloppnåelse).

Samlet vurdering og anbefalte tiltak

I mangel på tiltakspakke, foreslås likevel å sikre flest mulig av lokalitetene inntil mer kunnskap om utbredelse og ny vurdering av virkemiddelbruk (tiltak 1). Vi foreslår også oppformering av arten *in situ* (tiltak 2), selv om det er heftet usikkerhet om at dette tiltaket vil lykkes.

Aktuelle virkemidler

For å utløse anbefalte tiltak er aktuelle virkemidler beskrevet i tabellen under.

Nr	Virkemiddel	Tiltak nr	Beskrivelse	Bidrag til måloppnåelse

TRUA NATUR

12.2.2.	Ny driftspost - trua natur	1	Presis kartlegging av de (4) kjente lokalitetene.	Hovedvirkemiddel
11.9	Privatrettslige virkemidler	1	Frivilig avtale om avståelse av hogst på kjente lokaliteter. Sees i sammenheng med virkemiddel over (presis kartlegging)	Hovedvirkemiddel
12.2.2.	Ny driftspost - trua natur	2	Oppformering <i>In situ</i> . Dette kan anses som en "siste sjanse", hvis arten innen kort tid ennå ikke er blitt oppdaget på flere lokaliteter i norsk natur.	Supplerende
11.1.3	Områdevern (naturreservat)	1	Vern av de fire kjente lokalitetene Sees i sammenheng med vern av kystgranskog	Hovedvirkemiddel
11.2.1	Prioritert art	1	Forskrift om prioritert art	Hovedvirkemiddel
141.2	Veiledning	1	Gjelder utarbeidelse av veiledning om Meldeplikt i skog (skogloven). Formålet med meldeplikt på glansknopplav er å unngå skogbrukstiltak som kan føre til tilstandsreduksjon eller ødeleggelse av lokaliteter for arten.	Supplerende

Samlet vurdering og beskrivelse av virkemiddelpakke

De vurderte virkemidlene vil kunne bidra i positiv retning for bevaring av arten, men sannsynlighet for måloppnåelse kan ikke tallfestes.

Det anbefales bruk av privatrettslig avtale om avståelse av hogst. En innføring av områdevern eller prioritert art for en art med så lav og ukjent måloppnåelse anses som ikke aktuelt på dette tidspunktet.

I tillegg iverksettes forsøk med oppformering *in-situ* og feltbefaring for å undersøke artens utbredelse nærmere foreslås gjennomført (prosjekt 1), samt utarbeidelse av veileder for meldeplikt i skog.

Commented [JB1]: Her kan LDir gjerne skrive inn mer

Anbefalt virkemiddelpakke

Nr	Virkemiddel
12.2.2.	Ny driftspost – trua natur (tiltak 1 og 2)
11.9	Privatrettslige virkemidler
141.2	Veiledning (meldeplikt i skog)

Sannsynlighet for måloppnåelse	Under 50 % (Ett trinn forbedring; fra EN til VU)
--------------------------------	--

Kostnader	"trolig lave til middels" * for tiltak 1 og 2
-----------	---

*Se forklaring og usikkerhet knyttet til dette i

Anbefalte prosjekter

Prosjekter som vil dekke identifiserte kunnskapshull hos arten.

Prosjekt	Virkemiddel nr.	Virkemiddel
1	12.2.2	Ny driftspost - trua natur